

- 14. Qui posuit fines tuos pacem: & adipe frumenti satiati te.
- 15. Qui emittit eloquium suum terrae: velociter currit sermo eius.
- 16. Qui dat nivem sicut lanam: nebulam sicut cinerem spargit,
- 17. Mittit crystallum suam sicut buccellas: ante faciem frigoris eius quis sustinebit?
- 18. Emitte verbum suum, & liquefaciet ea: flabit spiritus eius, & fluent aquae.
- 19. Qui annunciat verbum suum Iacob: iustitias, & iudicia sua Israël.
- 20. Non fecit taliter omni nationi: & iudicia sua non manifestavit eis. Alleluia.

ARGUMENTUM.

Angelos, omne hominum genus, & caelestia terrestriaque omnia, ad Deum laudibus officendum, adhortatur. Psalmus est propheticus.

Alleluia. CXLVIII.

- 1. Laudate Dominum de caelis: laudate eum in excelsis.
- 2. Laudate eum omnes angeli eius: laudate eum omnes virtutes eius.
- 3. Laudate eum sol & luna: laudate eum omnes stellae, & lumen.
- 4. * Laudate eum caeli caelorum: & aquae omnes, quae super caelos sunt, laudent nomen Domini.
- 5. Quia ipse dixit, & facta sunt: ipse mandavit, & creata sunt.
- 6. Statuit ea in aeternum, & in saeculum saeculi: praecipuum posuit, & non praeteribit.
- 7. Laudate Dominum de terra, dracones, & omnes abyssi.
- 8. Ignis, grando, nix, glacies, spiritus procellarum: quae faciunt verbum eius.
- 9. Montes, & omnes colles: ligna fructifera, & omnes cedri.
- 10. Bestiae, & universa pecora: serpentes, & volucres pennatae.
- 11. Reges terrae, & omnes populi: principes, & omnes iudices terrae.
- 12. Iuvenes, & virgines: senes cum iunioribus laudent nomen Domini.
- 13. quia exaltatum est nomen eius solius.
- 14. Confessio eius super caelum, & terram: & exaltavit cornu populi sui.

* Dan. 3. 59. 60.

Hymnus omnibus sanctis eius: filiis Israël, populo appropinquanti sibi. Alleluia.

ARGUMENTUM.

Regem Christum canendum esse; qui suos sit salvaturus, eique in gentes ultimum potestatem daturus. Est propheticus de Ecclesiae victoria.

Alleluia. CXLIX.

- 1. Antequam Dominus canticum novum: laus eius in ecclesia sanctorum.
- 2. Laetetur Israël in eo, qui fecit eum: & filij Sion exultent in rege suo.
- 3. Laudent nomen eius in choro: in tympano, & psalterio psallant ei: & organo.
- 4. Quia: beneplacitum est Domino in populo suo: & exaltabit mansuetos in salutem.
- 5. Exultabunt sancti in gloria: laetabuntur in cubilibus suis.
- 6. Exaltationes Dei in gutture eorum: & gladij ancipites in manibus eorum.
- 7. Ad faciendam vindictam in nationibus: increpationes in populis.
- 8. Ad alligandos reges eorum in compedibus: & nobiles eorum in manicis ferreis.
- 9. Ut faciant in eis iudicium conscriptum: gloria haec est omnibus sanctis eius. Alleluia.

ARGUMENTUM.

Omnem spiritum ad Deum, omni musica genere laudandum invitat.

Alleluia. CLI.

- 1. Laudate Dominum in sanctis eius: laudate eum in firmamento virtutis eius.
- 2. Laudate eum in virtutibus eius: laudate eum secundum multitudinem magnitudinis eius.
- 3. Laudate eum in sono tubae: laudate eum in psalterio, & cithara.
- 4. Laudate eum in tympano, & choro: laudate eum in chordis, & organo.
- 5. Laudate eum in cymbalis benesonantibus: laudate eum in cymbalis iubilationis.
- 6. omnis spiritus laudet Dominum. Alleluia.

LIBER PROVERBIORUM, QUEM HEBRAEI MISLE APPELLANT.

Hic liber græcè παραβολαι, id est, Proverbia dicitur. & ab Hebraeis Misle, quod proprie Parabolam, sive comparationem significat. Sed quia ex comparationibus curis, plerumque fiebant proverbia; inde capit sumi pro ipsis proverbii: deinde latius, ut fit, se pretendente vocis usu, pro omni sententia valuit usurpari. Sunt vero quae hic habentur omnia praecipua sancta & moralia, de piorum officiis erga Deum & homines: praesertim a 10. cap. cum priora novem velati encomium Sapientiae. & ad eam paronesis sint. Notandum vero in libris Salomonis, Graecum saepe discrepare ab Hebraeo, quod paraphrasticum sapientius agere maluerit. Latinus etiam interpres aliquas subinde inserit sententias, quae in Hebraeo non habentur, saltem eodem loco, quas ferè ex Graeco videtur desumpsisse.

CAPUT PRIMUM.

Parabolarum utilitas: auditus & studium sapientiae commendatur: filius admonetur ne peccatorum sequatur blanditiam: sapientia ad sui amplexum invitat, & contemptoribus minatur exitium.

Parabola Salomonis, filij David, regis Israël.

- 1. Ad sciendam sapientiam, & disciplinam: studeat aliquid verba prudentiae: & suscipiendam eruditionem doctrinae, iustitiam, & iudicium, & aequitatem.
- 2. ut detur parvulis astutia, adolescenti scientia, & intellectus.
- 3. Audiens sapiens, sapientior erit: & intelligens, gubernacula possidebit.
- 4. Animadvertet parabolam, & interpretationem, verba sapientum, & aenigmata eorum.
- 5. Timor Domini principium sapientiae. Sapientiam, atque doctrinam stulti despiciunt.
- 6. Audi, fili mi, disciplinam patris tui, & ne dimittas legem matris tuae.
- 7. Ut addatur gratia capiti tuo, & torques collo tuo.
- 8. Fili mi, si te laetaverint peccatores, ne acquiescas eis.
- 9. Si dixerint: Veni nobiscum, insidietur sanguini, abscondamus tendiculas contra insonitem frustra.
- 10. deglutiamus eum sicut infernus viventem, & integrum quasi descendentem in lacum.

* Psal. 110. 10. Eccl. 1. 16.

- 11. Omnem pretiosam substantiam reperiemus, implebimus domos nostras spoliis.
- 12. Sortem mitte nobiscum, marsupium unum sit omnium nostrum.
- 13. Filii mi, ne ambules cum eis, prohibe pedem tuum a semitis eorum.
- 14. * Pedes enim illorum ad malum currunt, & festinant ut effundant sanguinem.
- 15. Frustramurque ante oculos pennatorum.
- 16. Ipsi quoque contra sanguinem suum insidiantur, & moluntur fraudes contra animas suas.
- 17. Sic semita omnis avari, animas possidentium rapiunt.
- 18. Sapientia foris praedicat, in plateis dat vocem suam.
- 19. in capite turbarum clamitat, in foribus portarum urbis profert verba sua, dicens:
- 20. Usquequod parvuli diligitis infantiam, & stulti ea, quae sibi sunt noxia, cupient, & imprudentes odibunt scientiam.
- 21. Convertimini ad correptionem meam: en proferam vobis spiritum meum, & ostendam vobis verba mea.
- 22. Quia vocavi, & renuistis: extendi manum meam, & non fuit qui aspiiceret.
- 23. Despexistis omne consilium meum, & increpationes meas neglexistis.
- 24. Ego quoque in interitu vestro ridebo, & subsannabo, cum vobis id, quod timebatis, advenierit.
- 25. Cum irruerit repentina calamitas, & interitus quasi tempestas ingruerit: quando venerit super vos tribulatio, & angustia:

* Isai. 59.

* Isai. 66. 12. & 66. 4. Jer. 7. 13.

28. Tunc invocabunt me, & non exaudiam: manē consurgēt, & non invenient me:

29. eō quōd exosam habuerint disciplinam, & timorem Domini non susceperint,

30. nec acq̄ieverint consilio meo, & detraxerint universę correptioni meę.

31. Comedent igitur fructus vię suę, suisque consiliis saturabuntur.

32. Aversio parvulorum interficiet eos, & prosperitas stultorum perdet illos.

33. Qui autem me audierit, absque terrore requiescet, & abundantia perfruetur, timore malorum sublato.

CAPUT II.

Sapientia acquisitio quanta bona conferat, & quanta mala avertat, cum quę Deo dona veniunt, & sine qua ubique erratur.

1. **F**ili mi, si susceperis sermones meos, & mandata mea absconderis penes te,

2. ut audias sapientiam auris tuę: inclina cor tuum ad cognoscendam prudentiam.

3. Si enim sapientiam invocaveris, & inclina veris cor tuum prudentię:

4. si quęsieris eam quasi pecuniam, & sicut thesaurus effoderis illam:

5. tunc intelliges timorem Domini, & scientiam Dei invenies:

6. quia Dominus dat sapientiam: & ex ore eius prudentia, & scientia.

7. Custodiet rectorum salutem, & proteget gradientes simpliciter,

8. servans semitas iustitię, & vias sanctorum custodiens.

9. Tunc intelliges iustitiam, & iudicium, & æquitatem, & omnem semitam bonam.

10. Si intraverit sapientia cor tuum, & scientia animę tuę placuerit:

11. consilium custodiet te, & prudentia servabit te,

12. ut eruaris a via mala, & ab homine, qui perversa loquitur:

13. qui relinquit iter rectum, & ambulat per vias tenebrosas:

14. qui letantur cum malefecerint, & exultant in rebus pessimis:

15. quorum vię perversę sunt, & infames gressus eorum.

16. Ut eruaris a muliere aliena, & ab extranea, quę mollit sermones suos,

17. & relinquit ducem pubertatis suę,

18. & pacti Dei sui oblita est. Inclinata

est enim ad mortem domus eius, & ad inferos semita ipsius.

19. Omnes, qui ingrediuntur ad eam, non revertentur, nec apprehendent semitas vię.

20. Ut ambules in viā bona: & calles iustorum custodias.

21. Qui enim recti sunt, habitabunt in terra, & simplices permanebunt in ea.

22. * Impij verō de terra perdentur: & * *Iob 18.* qui iniquę agunt, auferentur ex ea. 17.

CAPUT III.

Sapientia vitam prolongat: misericordia & veritas non deserendę: fiducia in Deum: timor Dei: honorandus Deus: correctio Dei cum letitia ferendę: sapientia laus: sapientiam sequentibus omnia prospera: amico statim dandum, nec ei malefaciendum: non contendum: iniqui non imitandi: impiorum perditio, & piorum benedictio.

1. **F**ili mi, ne obliviscaris legis meę, & præcepta mea cor tuum custodiat.

2. Longitudinem enim dierum, & annos vię, & pacem apponent tibi.

3. Misericordia, & veritas te non deserant, circumda eas gutturi tuo, & describe in tabulis cordis tui:

4. & invenies gratiam, & disciplinam bonam coram Deo & hominibus.

5. Habe fiduciam in Domino ex toto corde tuo, & ne initaris prudentię tuę.

6. In omnibus viis tuis cogita illum, & ipse diriget gressus tuos.

7. * Ne sis sapiens apud temetipsum: time Deum, & recede a malo:

8. sanitas quippe erit umbilico tuo, & irrigatio ossium tuorum.

9. * Honora Dominum de tua substantia, & de primitiis omnium frugum tuarum da ei: *Iob 4. 7. Luc. 14. 13.*

10. & implebuntur horrea tua saturitate, & vino torcularia tua redundabunt.

11. * Disciplinam Domini, fili mi, ne abiciās: nec deficiās cum ab eo corripis: *Hebr. 12. 5. Apoc. 3. 19.*

12. quem enim diligit Dominus, corripit: & quasi pater in filio complacet sibi.

13. Beatus homo, qui invenit sapientiam, & qui affluit prudentia:

14. melior est acquisitio eius negotiatione argenti, & auri primi & purissimi fructus eius:

15. pretiosior est cunctis opibus: & omnia, quę desiderantur, huic non valent comparari.

16. Longitudo dierum in dextera eius, & in sinistra illius divitię, & gloria.

17. Vię eius vię pulchrę, & omnes semitę illius pacifię.

18. Lignum vię est his, qui apprehenderint eam: & qui tenuerint eam, beatus.

19. Dominus sapientiā fundavit terram, stabilivit cęlos prudentiā.

20. Sapientiā illius eruperunt abyssi, & nubes rore concreverunt.

21. Fili mi, ne effluent hæc ab oculis tuis: Custodi legem atque consilium:

22. & erit vita animę tuę, & gratia faucibus tuis.

23. tunc ambulabis fiducialiter in viā tuā, & pes tuus non impinget: *Psalm. 125.*

24. si dormieris, non timebis: quiesces, & suavis erit somnus tuus.

25. ne paveas repentino terrore, & irruentes tibi potentias impiorum.

26. Dominus enim erit in latere tuo, & custodiet pedem tuum ne capiaris.

27. Noli prohibere benefacere eum, qui potest: si vales, & ipse benefaciat.

28. ne dicas amico tuo: Vade, & revertere: cras dabo tibi: cum statim possis dare.

29. Ne molaris amico tuo malum, cum ille in te habeat fiduciam.

30. Ne contendas adversus hominem frustra, cum ipse tibi nihil mali fecerit.

31. * Ne æmuleris hominem iniustum, nec imiteris vias eius: *Psalm. 36. 1.*

32. quia abominatio Domini est omnis illusor, & cum simplicibus sermocinatio eius.

33. Egestas a Domino in domo impij: habitacula autem iustorum benedicentur.

34. Ipse deludet illusores, & mansuetis dabit gratiam.

35. Gloriam sapientes possidebunt: stultorum exaltatio, ignominia.

CAPUT IV.

Sapientis suo exemplo hortatur querere sapientiam, cuius explicat utilitates: viā impiorum declinanda, & iustorum amplectenda: de custodia cordis, oris, & gressuum.

1. **A**udite filij disciplinam patris, & attendite ut sciatis prudentiam.

2. Donum bonum tribuam vobis, legem meam ne derelinquatis.

3. Nam & ego filius fui patris mei, tenellus, & unigenitus coram matre meę:

4. & docebat me, atque dicebat: Suscipiat verba mea cor tuum, custodi præcepta mea, & vives.

5. Posside sapientiam, posside prudentiam: ne obliviscaris, neque declines a verbis oris mei.

6. Ne dimittas eam, & custodiet te: dilige eam, & conservabit te.

7. Principium sapientię, posside sapientiam, & in omni possessione tua acquirere prudentiam:

8. arripe illam, & exaltabit te: glorificaberis ab ea, cum eam fueris amplextus.

9. Dabit capiti tuo augmenta gratiarum, & coronā inclatā proteget te.

10. Audi fili mi, & suscipe verba meę, ut multiplicentur tibi anni vię.

11. Viam sapientię monstrabo tibi, ducam te per semitas æquitatis:

12. quas cum ingressus fueris, non arctabuntur gressus tui, & currens non habebis offensiculum.

13. Tene disciplinam, ne dimittas eam: custodi illam, quia ipsa est vita tuā.

14. Ne delesteris in semitis impiorum, nec tibi placeat malorum viā.

15. Fuge ab ea, nec transeas per illam: declina, & desere eam.

16. non enim dormiunt nisi malefecerint: & rapitur somnus ab eis nisi supplantaverint.

17. comedunt panem impietatis, & vinum iniquitatis bibunt.

18. Iustorum autem semita, quasi lux splendens, procedit & crescit usque ad perfectam diem.

19. Viā impiorum tenebrosa: nesciunt ubi corruant.

20. Fili mi, ausculta sermones meos, & ad eloquia meā inclina aurem tuam.

21. ne recedat ab oculis tuis, custodi ea in medio cordis tui:

22. vita enim sunt inventientibus ea, & universę carni sanitas.

23. Omni custodia serva cor tuum, quia ex ipso via procedit.

24. Remove a te os pravum, & detrahentia labia sint procul a te.

25. Oculi tui recta videant, & palpebrę tuę præcedant gressus tuos.

26. Dirige semitam pedibus tuis, & omnes vię tuę stabilientur.

27. Ne declines ad dexteram, neque ad sinistram: averte pedem tuum a malo.

Vias enim, quę a dextris sunt, novit Do-

Domini: perversæ verò sunt quæ a sinistris sunt. Ipse autem rectos faciet cursus tuos, itinera autem tua in pace producet.

CAPUT V.

Vitare iubet meretricem: & ne labores & anni perdantur: propria uxor diligatur, & fugiatur aliena.

1. **F**ili mi, attende ad sapientiam meam, & prudentiæ meæ inclina aurem tuam,
2. ut custodias cogitationes, & disciplinam labia tua conservent. Ne attendas fallaciæ mulieris.
3. favus enim distillans labia meretricis, & nitidius oleo guttur eius.
4. novissima autem illius amara quasi absynthium, & acuta quasi gladius biceps.
5. Pedes eius descendunt in mortem, & ad inferos gressus illius penetrant.
6. Per semitam vitæ non ambulant, vagi sunt gressus eius, & investigabiles.
7. Nunc ergo fili mi audi me, & ne recedas a verbis oris mei.
8. Longè fac ab ea viam tuam, & ne appropinques foribus domus eius.
9. Ne des alienis honorem tuum, & annos tuos crudeli.
10. ne fortè impleantur extranei viribus tuis, & labores tui sint in domo aliena,
11. & gemas in novissimis, quando consumpseris carnes tuas & corpus tuum, & dicas:
12. Cur detestatus sum disciplinam, & increpationibus non acquievit cor meum,
13. nec audiui vocem docentium me, & magistris non inclinavi aurem meam?
14. Penè fui in omni malo, in medio ecclesiæ & synagoga.
15. Bibe aquam de cisterna tua, & fluenta putei tui:
16. Deriventur fontes tui foras, & in plateis aquas tuas divide.
17. Habeto eas solus, nec sint alieni participes tui.
18. Sit vena tua benedicta, & lætare cum muliere adolescentiæ tuæ:
19. cerva charissima, & gratissimus hinnulus. Ubera eius inebrient te in omni tempore, in amore eius delectare iugiter.
20. Quare seduceris fili mi ab aliena, & foveris in sinu alterius?

- * *Iob* 14.
16. & 31. & omnes gressus eius considerat.
4. & 34.
22. Iniquitates suæ capiunt impium, &

funibus peccatorum suorum constringitur.
23. Ipse morietur, quia non habuit disciplinam, & in multitudine stultitiæ suæ decipietur.

CAPUT VI.

Sponsori ut fidem datam liberet laborandum: pigrum formicæ exemplo excitat ad laborem: Apostatam describit: sex quæ Dominus odit: exhortatur ad legis custodiam, utque mulieris pulchritudinem non concupiscas, sed consortium vites adulteræ.

1. **F**ili mi, si sponderis pro amico tuo, defixisti apud extraneum manum tuam,
2. illaqueatus es verbis oris tui, & captus propriis sermonibus.
3. Fac ergo quod dico fili mi, & temetipsum libera: quia incidisti in manum proximi tui. Discurre, festina, suscita amicum tuum:
4. ne dederis somnum oculis tuis, nec dormitent palpebræ tuæ.
5. Eruiere quasi damula de manu, & quasi avis de manu aucupis.
6. Vade ad formicam ô piger, & considera vias eius, & discite sapientiam:
7. quæ cum non habeat ducem, nec præceptorem, nec principem,
8. parat in aestate cibum sibi, & congregat in messe quod comedit.
9. Usquequò piger dormies? quando consurges e somno tuo?
10. * Paululum dormies, paululum dormitabis, paululum conseres manus ut dormias:
11. & veniet tibi quasi viator, egestas, & pauperies quasi vir armatus. Si verò impiger fueris, veniet ut fons messis tua, & egestas longè fugiet a te.
12. Homo apostata, vir inutilis, graditur ore perverso,
13. annuit oculis, terit pede, digito loquitur,
14. pravo corde machinatur malum, & omni tempore iurgia seminat.
15. huic extemplo veniet perditio sua, & subito contèretur, nec habebit ultra medicinam.
16. Sex sunt, quæ odit Dominus, & septimum detestatur anima eius:
17. Oculos sublimes, linguam mendacem, manus effundentes innoxium sanguinem,

18. cor

18. cor machinans cogitationes pessimas, pedes veloces ad currendum in malum,
19. proferentem mendacia testem fallacem, & eum, qui seminat inter fratres discordias.
20. Conserva fili mi præcepta patris tui, & ne dimittas legem matris tuæ.
21. Liga ea in corde tuo iugiter, & circumda gutturi tuo.
22. Cum ambulaveris, gradiantur tecum: cum dormieris, custodiant te, & evigilans loquere cum eis.
23. quia mandatum lucerna est, & lex lux, & via vitæ increpationis discipline.
24. ut custodiant te a muliere mala, & a blanda lingua extraneæ.
25. Non concupiscat pulchritudinem eius cor tuum, nec capiaris nutibus illius:
26. pretium enim scorti vix est unius panis: mulier autem viri pretiosam animam capit.
27. Numquid potest homo abscondere ignem in sinu suo, ut vestimenta illius non ardeant?
28. aut ambulare super prunas, ut non comburantur plantæ eius?
29. sic qui ingreditur ad mulierem proximi sui, non erit mundus cum tetigerit eam.
30. Non grandis est culpa, cum quis furatus fuerit: furatur enim ut esurientem impleat animam:
31. deprehensus quoque reddet septuplum, & omnem substantiam domus suæ tradet.
32. Qui autem adulter est, propter cordis inopiam perdet animam suam:
33. turpitudinem & ignominiam congregat sibi, & opprobrium illius non delebitur.
34. quia zelus & furor viri non parcet in die vindictæ,
35. nec acquiescet cuiusquam precibus, nec suscipiet pro redemptione dona plurima.

CAPUT VII.

Hortatur adolescentem ad sapientiæ amplexum, & mandatorium custodiam: utque virtutum blanditias, quas late describit, evitet.

1. **F**ili mi, custodi sermones meos, & præcepta mea reconde tibi: Fili
2. serva mandata mea, & vives: & legem meam quasi pupillam oculi tui id

3. liga eam in digitis tuis, scribe illam in tabulis cordis tui.
4. Dic sapientiæ, soror mea es: & prudentiam voca amicum tuam,
5. ut custodiat te a muliere extranea, & ab aliena, quæ verba sua dulcia facit.
6. De fenestra enim domus meæ per cancellos prospexi,
7. & video parvulos, considero recordem iuvenem,
8. qui transit per plateam iuxta angulum, & prope viam domus illius, graditur.
9. in obscuro, advesperascente die, in noctis tenebris, & caligine.
10. Et ecce occurrit illi mulier ornata meretricio, præparata ad capiendas animas: garrulâ & vaga,
11. quietis impatiens, nec valens in domo consistere pedibus suis,
12. nunc foris, nunc in plateis, nunc iuxta angulos insidians.
13. Apprehensumque deosculatur iuvenem, & procaci vultu blanditur, dicens:
14. Victimam pro salute vovi, hodiè reddidi vota mea.
15. idcirco egressa sum in occursum tuum, desiderans te videre, & reperi.
16. Intexui funibus lectulum meum, stravi tapetibus pictis ex Ægypto.
17. aspersi cubile meum myrrhâ, & aloè, & cinnamomo.
18. Veni, inebriemur uberibus, & fruamur cupitis amplexibus, donec illucescat dies.
19. non est enim vir in domo sua, abiit viâ longissimâ.
20. sacculum pecuniæ secum tulit: in die plæne lune reversurus est in domum suam.
21. Irrevitit eum multis sermonibus, & blanditiis laborum protraxit illum.
22. Statim eam sequitur quasi bos ductus ad victimam, & quasi agnus lascivians, & ignorans quòd ad vincula stultus trahatur,
23. donec transfigat sagitta iecur eius: velut si avis festinet ad laqueum, & nescit quòd de periculo animæ illius agitur.
24. Nunc ergo fili mi, audi me, & attende verbis oris mei.
25. Ne abstrahatur in viis illius mens tua: neque decipiaris semitis eius.
26. multos enim vulneratos deiecit, & fortissimi quoque interfecti sunt ab ea.
27. Vix inferi domus eius, penetrantes in interiora mortis.

Ddd CA-

CAPUT VIII.

Sapientia ad sui amplexum invitatur, se quoque multis modis commendat, quodamque sit Deo coeterna, cum ipso cuncta componens; quam quærentes, & beati; spernentes verb, miseri tandem evadent.

- 1. Numquid non sapientia clamitat, & prudentia dat vocem suam?
- 2. In summis, excelsisque verticibus supra viam, in mediis semitis stans,
- 3. iuxta portas civitatis in ipsis foribus loquitur, dicens:
- 4. O viri, ad vos clamito, & vox mea ad filios hominum.
- 5. Intelligite parvuli astutiam, & insipientes animadvertite.
- 6. Audite, quoniam de rebus magnis locutura sum: & aperientur labia mea, ut recta prædicent.
- 7. Veritatem meditabitur guttur meum, & labia mea detestabuntur impium.
- 8. Iusti sunt omnes sermones mei, non est in eis pravum quid, neque perversum.
- 9. recti sunt intelligentibus, & æqui inventientibus scientiam.
- 10. Accipite disciplinam meam, & non pecuniam: doctrinam magis, quam aurum eligite.
- 11. Melior est enim sapientia cunctis pretiosissimis: & omne desiderabile ei non potest comparari.
- 12. Ego sapientia habito in consilio, & eruditus intersum cogitationibus.
- 13. Timor Domini odit malum: arrogantiam, & superbiam, & viam pravam, & os bilingue detestor.
- 14. Meum est consilium, & æquitas, mea est prudentia, mea est fortitudo.
- 15. Per me reges regnant, & legum conditores iusta decernunt.
- 16. Per me principes imperant, & potentes decernunt iustitiam.
- 17. Ego diligentes me diligo: & qui manè vigiliant ad me, invenient me.
- 18. Mecum sunt divitiæ, & gloria, opes superbae, & iustitia.
- 19. Melior est enim fructus meus auro, & lapidè pretioso, & geminina mea argento electo.
- 20. In viis iustitiæ ambulo, in medio semitarum iudicij.
- 21. ut ditem diligentes me, & thesauros eorum repleam.

- 22. Dominus possedit me in initio viarum suarum, antequàm quidquam faceret a principio.
- 23. Ab aeterno ordinata sum, & ex antiquis antequàm terra fieret.
- 24. Nondum erant abyssi, & ego iam concepta eram: necdum fontes aquarum eruperant:
- 25. necdum montes gravi mole constiterant: ante colles ego parturiebar:
- 26. adhuc terram non fecerat, & flumina, & cardines orbis terræ.
- 27. Quando præparabat cælos, & aedram: quando certà lege, & gyro vallabat abyssos:
- 28. quando aethera firmabat sursum, & librabat fontes aquarum.
- 29. quando circumdabat mari terminum suum, & legem ponebat aquis, ne transirent fines suos: quando appendebat fundamenta terræ.
- 30. Cum eo eram cuncta componens: & delectabar per singulos dies, ludens coram eo omni tempore;
- 31. ludens in orbe terrarum: & deliciae meæ esse, cum filiis hominum.
- 32. Nunc ergo filij audite me: Beati, qui custodiunt vias meas.
- 33. Audite disciplinam, & estote sapientes, & nolite abjicere eam.
- 34. Beatus homo qui audit me, & qui vigilat ad fores meas quotidie, & observat ad postes ostij mei.
- 35. Qui me invenerit, inveniet vitam, & hauriet salutem a Domino:
- 36. qui autem in me peccaverit, lædet animam suam. Omnes, qui me oderunt, diligunt mortem.

CAPUT IX.

Sapientia domo sibi edificatâ omnes ad se allicit, vitam prorogat, & a muliere stulta ac vaga liberat: porrò eruditio-nem & correptionem non suscipiet impius ac derisor, sed iustus & sapiens.

- 1. Sapientia edificavit sibi domum, excidit columnas septem.
- 2. Immolavit victimas suas, miscuit vinum, & proposuit mensam suam.
- 3. Misit ancillas suas ut vocarent ad arcem, & ad mœnia civitatis:
- 4. si quis est parvulus, veniat ad me. Et insipientibus locuta est:
- 5. Venite, comedite panem meum, & bibite vinum quod miscui vobis.

6. Re-

- 6. Relinquitè infantiam, & vivite, & ambulate per vias prudentiæ.
- 7. Qui erudit derisorem, ipse iniuriarum sibi facit: & qui arguit impium, sibi maculam generat.
- 8. Noli arguere derisorem, ne oderit te. Argue sapientem, & diliget te.
- 9. Da sapienti occasionem, & addetur ei sapientia. Doce iustum, & festinabit accipere.
- 10. Principium sapientiæ timor Domini: & scientia sanctorum, prudentia.
- 11. Per me enim multiplicabuntur dies tui, & addentur tibi anni vite.
- 12. Si sapiens fueris, tibi metipsi eris: si autem illusor, solus portabis malum.
- 13. Mulier stulta & clamosa, plenaque illecebris, & nihil omnino sciens, sedit in foribus domus suæ super sellam in excelso urbis loco,
- 15. ut vocaret transeuntes per viam, & pergentes itinere suo:
- 16. Qui est parvulus, declinet ad me. Et vecordi locuta est:
- 17. Aquæ furtivæ dulciores sunt, & panis absconditus suavior.
- 18. Et ignoravit quòd ibi sint gigantes, & in profundis inferni convivæ eius.

PARABOLÆ SALOMONIS.

CAPUT X.

Alternat sermonem de filio sapiente & stulto, iusto & impio, operante & otioso, simplici & pravo; de charitate & odio; de bono lingue, & eiusque malo.

- 1. Filius sapiens lætificat patrem: filius verò stultus moestitia est matris suæ.
- 2. Nil proderunt thesauri impietatis: iustitia verò liberabit a morte.
- 3. Non affliget Dominus fame animam iusti, & insidias impiorum subvertet.
- 4. Egestatem operata est manus remissa: manus autem fortium divitias parat.
- 5. Qui nititur mendaciis, hic pascit ventos: Idem autem ipse sequitur aves volantes.
- 6. Qui congregat in messe, filius sapiens est: qui autem sterit æstate, filius confusionis.
- 7. Benedictio Domini hic pascit iustus: os autem impiorum operit iniquitas.
- 8. Memoria iusti cum laudibus: & nomen impiorum putrescet.
- 9. Sapiens corde præcepta suscipit: stultus cæditur labijs.

- 9. Qui ambulat simpliciter, ambulat confidenter: qui autem depravat vias suas, manifestus erit.
- 10. Qui annuit oculo, dabit dolorem: & stultus labijs verberabitur.
- 11. Vena vitæ, os iusti: & os impiorum operit iniquitatem.
- 12. Odium suscitatur rixas: & universa delicta operit charitas.
- 13. In labijs sapientis invenitur sapientia: & virga in dorso eius qui indiget corde.
- 14. Sapientes abscondunt scientiam: os autem stulti confusioni proximum est.
- 15. Substantia divitis, urbs fortitudinis eius: pavor pauperum, egestas eorum.
- 16. Opus iusti ad vitam: fructus autem impij ad peccatum.
- 17. Via vitæ, custodiendi disciplinam: qui autem increpationes relinquit, errat.
- 18. Abscondunt odium labia mendacia: qui profert contumeliam, insipientis est.
- 19. In multiloquio non deerit peccatum: qui autem moderatur labia sua prudentissimus est.
- 20. Argentum electum, lingua iusti: cor autem impiorum pro nihilo.
- 21. Labia iusti erudiunt plurimos: qui autem indocti sunt, in cordis egestate moriuntur.
- 22. Benedictio Domini divites facit, nec sociabitur eis afflictio.
- 23. Quasi per risum stultus operatur scelus: sapientia autem est viro prudentia.
- 24. Quod timet impius, veniet super eum: desiderium suum iustus dabitur.
- 25. Quasi tempestas transiens non erit impius: iustus autem quasi fundamentum sempiternum.
- 26. Sicut acetum dentibus, & fumus oculis, sic piger his, qui miserunt eum.
- 27. Timor Domini apponet dies: & anni impiorum breviabuntur.
- 28. Expectatio iustorum lætitia: spes autem impiorum peribit.
- 29. Fortitudo simplicis via Domini: & pavor his, qui operantur malum.
- 30. Iustus in aeternum non commovebitur: impij autem non habitabunt super terram.
- 31. Os iusti parturiet sapientiam: lingua pravorum peribit.
- 32. Labia iusti considerant placita: & os impiorum perversa.

IN SUSCEPT. SS. RELI-QUIA-RUM, ET INVENT. S. DION.

CAPUT XI.

Equitatis & iustitiæ, veterarumque virtutum commoda, & vitiorum ac vanarum divitiarum incommoda.

- * Infr. 20. 1. * Satera dolosa, abominatio est apud Dominum: & pondus æquum, voluntas eius.
- * Infr. 15. 23. 2. Ubi fuerit superbia, ibi erit & contumelia: * ubi autem est humilitas, ibi & sapientia.
- * Sup. 10. 2. 3. Simplicitas iustorum dirigit eos: & supplantatio perversorum, vastabit illos.
- * Sup. 10. 2. 4. * Non proderunt divitiæ in die ultionis: iustitia autem liberabit a morte.
5. Iustitia simplicis dirigit viam eius: & in impietate sua corrumpet impius.
6. Iustitia rectorum liberabit eos: & in insidiis suis capiuntur iniqui.
7. Mortuo homine impio, nulla erit ultra spes: & expectatio sollicitorum peribit.
8. Iustus de angustia liberatus est: & tradetur impius pro eo.
9. Simulator ore decipit amicum suum: iusti autem liberabuntur scientiâ.
10. In bonis iustorum exultabit civitas: & in perditione impiorum erit laudatio.
11. Benedictione iustorum exaltabitur civitas: & ore impiorum subvertetur.
12. Qui despicit amicum suum, indignus corde est: vir autem prudens tacebit.
13. Qui ambulat fraudulenter, revelat arcana: qui autem fidelis est animi, celat amici commissum.
14. Ubi non est gubernator, populus corrumpet: salus autem, ubi multa consilia.
15. Affligetur malo, qui fidem facit pro extraneo: qui autem cavet laqueos, securus erit.
16. Mulier gratiosa inveniet gloriam: & robusti habebunt divitias.
17. Benefacit animæ suæ vir misericors: qui autem crudelis est, etiam propinquos abijcit.
18. Impius facit opus instabile: seminanti autem iustitiam merces fidelis.
19. Clementia præparat vitam: & sectatio malorum mortem.
20. Abominabile Domino cor pravum: & voluntas eius in iis, qui simpliciter ambulant.
21. Manus in manu non erit innocens malus: semen autem iustorum salvabitur.
22. Circulus aureus in naribus suis, mulier pulchra, & fatua.
23. Desiderium iustorum omne bonum

est: præstatio impiorum furoris.

24. Alij dividunt propria, & ditiores fiunt: alij rapiunt non sua: & semper in egestate sunt.
25. Anima, quæ benedicit impinguabitur: & qui inebriatur, ipse quoque inebriabitur.
26. Qui abscondit frumenta, maledicetur in populis: benedictio autem super caput vendentium.
27. Benè consurgit diluculo qui querit bona: qui autem investigator malorum est, opprimetur ab eis.
28. Qui confidit in divitiis suis, corrumpet: iusti autem quasi virens folium germinabunt.
29. Qui conturbat domum suam, possidebit ventos: & qui stultus est, serviet sapienti.
30. Fructus iusti lignum vite: & qui suscipit animas, sapiens est.
31. * Si iustus in terra recipit, quantum magis impius & peccator? * 1. Pet. 4. 18.

CAPUT XII.

Vicissim loquitur de diligente disciplinam & eam odientem: de impio & ostentante & otioso, stulto & sapiente, & de bonis ac malis linguis.

1. QUI diligit disciplinam, diligit scientiam: qui autem odit increpationes, insipiens est.
2. Qui bonus est, hauriet gratiam a Domino: qui autem confidit in cogitationibus suis, impiè agit.
3. Non roborabitur homo ex impietate: & radix iustorum non commovebitur.
4. Mulier diligens, corona est viro suoi & putredo in ossibus eius, quæ confusione res dignas gerit.
5. Cogitationes iustorum iudicia: & consilia impiorum fraudulentia.
6. Verba impiorum insidiantur sanguini: os iustorum liberabit eos.
7. Verte impios, & non erunt domus autem iustorum permanebit.
8. Doctrinâ suâ noscet vir: qui autem vanus & excors est, patebit contemptui.
9. * Melior est pauper & sufficiens sibi, quam gloriosus & indigens pane. * Eccli. 10. 30.
10. Novit iustus iumentorum suorum animas: viscera autem impiorum crudelia.
11. * Qui operatur terram suam, satietur panibus: qui autem sectatur otium, stultissimus est. * Eccli. 20. 30.

Qui

- Qui suavis est in vini demorationibus, in suis munitionibus relinquit contumeliam.
12. Desiderium impij munimentum est pessimorum: radix autem iustorum proficit.
13. Propter peccata laborum ruita proximat malo: effugiet autem iustus de angustia.
14. De fructu oris sui unusquisque replebitur bonis, & iuxta opera manuum suarum retribuetur ei.
15. Via stulti recta in oculis eius: qui autem sapiens est, audit consilia.
16. Fatuus statim indicat iram suam: qui autem dissimulat iniuriam, callidus est.
17. Qui quod novit loquitur, index iustitiæ est: qui autem mentitur, testis est fraudulentus.
18. Est qui promittit, & quasi gladio pungitur conscientia: lingua autem sapientium sanitas est.
19. Labium veritatis firmum erit in perpetuum: qui autem testis est repentinus, concinnat linguam mendacij.
20. Dolus in corde cogitantium mala: qui autem pacis ineunt consilia, sequitur eos gaudium.
21. Non contristabit iustum quidquid ei acciderit: impij autem replebuntur malo.
22. Abominatio est Domino labia mendacia: qui autem fideliter agunt, placent ei.
23. Homo versutus celat scientiam: & cor insipientium provocat stultitiam.
24. Manus fortium dominabitur: quæ autem remissa est, tributis serviet.
25. Meor in corde viri humiliabit illum, & sermone bono lætificabitur.
26. Qui negligit dampnum propter amicum, iustus est: iter autem impiorum decipiet eos.
27. Non inveniet fraudulenter lucrum: & substantia hominis erit auri pretium.
28. In semita iustitiæ, vita: iter autem devium ducit ad mortem.

CAPUT XIII.

De filio sapiente: de oris custodia, & inconsiderato ad loquendum: de paupere divite, & divite paupere, lucerna impiorum, substantia festinata, & dilatio spei, omnia cum consilio agenda, & cum sapientibus gradiendum: de parcente virgæ, & insaturabili ventre impij.

1. Filius sapiens, doctrina patris: qui autem illusor est, non audit cum arguitur.

2. De fructu oris sui homo satiabitur bonis: anima autem prævaricatorum iniqua.
3. Qui custodit os suum, custodit animam suam: qui autem inconsideratus est ad loquendum, sentiet mala.
4. Vult & non vult piger: anima autem operantium impinguabitur.
5. Verbum mendax iustus detestabitur: impius autem confundit, & confundetur.
6. Iustitia custodit innocentis viam: impietas autem peccatorem supplantat.
7. Est quasi dives cum nihil habeat: & est quasi pauper, cum in multis divitiis sit.
8. Redemptio animæ viri, divitiæ suæ: qui autem pauper est, increpationem non sustinet.
9. Lux iustorum lætificat: lucerna autem impiorum extinguetur.
10. Inter superbos semper iurgia sunt: qui autem agunt omnia cum consilio, reguntur sapientiâ.
11. Substantia festinata minuetur: quæ autem paulatim colligitur manu, multiplicabitur.
12. Spes, quæ differtur, affligit animam: lignum vitæ desiderium veniens.
13. Qui detrahit alicui rei, ipse se in futurum obligat: qui autem timet præceptum, in pace versabitur.
14. Animæ dolosæ errant in peccatis: iusti autem misericordes sunt, & miserantur.
15. Lex sapientis fons vitæ, ut declinet a ruina mortis.
16. Doctrina bona dabit gratiam: in itinere contemptorum voragum.
17. Astutus omnia agit cum consilio: qui autem fatuus est, aperit stultitiam.
18. Nuncius impij cadet in malum: legatus autem fidelis, sanitas.
19. Egestas, & ignominia ei, qui deserit disciplinam: qui autem acquiescit arguenti, glorificabitur.
20. Desiderium si compleatur, delectat animam: detestantur stulti eos, qui faciunt mala.
21. Qui cum sapientibus graditur, sapiens erit: amicus stultorum similis efficietur.
22. Peccatores persequitur malum: & iustis retribuentur bona.
23. Bonus relinquit heredes filios, & nepotes: est custoditur iusto substantia peccatoris.
24. Multi cibi in novalibus patrum: & aliis congregantur absque iudicio.
25. * Qui parcit virgæ, odit filium suum: qui autem diligit illum, instanter erudit. * Infr. 23. 13.

Ddd 3

25. Lu-

25. Iustus comedit, & replet animam suam: venter autem impiorum insaturabilis.

CAPUT XIV.

Sapientia & stultitia variae conditiones: prudentia quovis status debite regulatur, quae quis ad misericordiam movetur, & affectiones moderatur: vitia autem perdunt homines.

1. Sapiens mulier aedificat domum suam: insipiens extractam quoque manibus destruet.

2. Ambulans recto itinere, & timens Deum, * despicitur ab eo, qui infami graditur via.

* Iob 12, 4.

3. In ore stulti virga superbiae: labia autem sapientium custodiunt eos.

4. Ubi non sunt boves, praesepe vacuum est: ubi autem plurimae segetes, ibi manifesta est fortitudo bovis.

5. Testis fidelis non mentitur: profert autem mendacium dolosus testis.

6. Querit derisor sapientiam, & non invenit: doctrina prudentium facilis.

7. Vade contra virum stultum, & nescit labia prudentiae.

8. Sapientia callidi est intelligere viam suam: & imprudentia stultorum errans.

9. Stultus illudet peccatum, & inter iustos morabitur gratia.

10. Cor quod novit amaritudinem animae suae, in gaudio eius non miscbitur extraneus.

11. Domus impiorum delebitur: tabernacula vero iustorum germinabunt.

12. Est via, quae videtur homini iusta: novissima autem eius deducunt ad mortem.

13. Risus dolore miscbitur, & extrema gaudij luctus occupat.

14. Viis suis replebitur stultus, & super eum erit vir bonus.

15. Innocens credit omni verbo: astutus considerat gressus suos.

Filio doloso nihil erit boni: servo autem sapienti prosperi erunt actus, & dirigitur via eius.

16. Sapiens timet, & declinat a malo: stultus transilit, & confidit.

17. Impatiens operabitur stultitiam: & vir versutus odiosus est.

18. Possidebunt parvuli stultitiam, & expectabunt astuti scientiam.

19. Iacebunt mali ante bonos: & impij ante portas iustorum.

20. Etiam proximo suo pauper odiosus erit: amici vero divitum multi.

21. Qui despicit proximum suum, peccat: qui autem miseretur pauperis, beatus erit.

Qui credit in Domino, misericordiam diligit.

22. Errant qui operantur malum: misericordia & veritas preparant bonum.

23. In omni opere erit abundantia: ubi autem verba sunt plurima, ibi frequenter egestas.

24. Corona sapientium, divitiae eorum: fatuitas stultorum, imprudentia.

25. Liberat animas testis fidelis: & profert mendacia versipellis.

26. In timore Domini fiducia fortitudinis, & filii eius erit spes.

27. Timor Domini fons vitae, ut declinet a ruina mortis.

28. In multitudine populi dignitas regis: & in paucitate plebis ignominia principis.

29. Qui patiens est, multa gubernatur prudentia: qui autem impatiens est, exaltat stultitiam suam.

30. Vita carnum, sanitas cordis: putredo ossium, invidia.

31. * Qui calumniatur egentem, exprobrat factori eius: honorat autem eum, qui miseretur pauperis.

32. In malitia sua expelletur impius: sperat autem iustus in morte sua.

33. In corde prudentis requiescit sapientia, & indoctos quosque erudiet.

34. Iustitia elevat gentem: miseris autem facit populos peccatum.

35. Acceptus est regi minister intelligentis: iracundiam eius inutilis sustinebit.

CAPUT XV.

*Responsio mollis: lingua sapientis, & immoderata: fortitudo domus iusti: villi-
mae impiorum ingratae: omnia Deo nota:
cor gaudens: dies pauperis mali: securamens: vocari ad olera: vir iracundus &
vixosus: laus patientis: iter pigrorum:
domus superbiorum: fide & misericordia
purgantur peccata: de abijciente discipli-
nam: laus timoris Domini & humilitatis.*

1. Responsio mollis frangit iram: sermo durus suscitatur furorem.

2. Lingua sapientium ornat scientiam: os fatuorum ebullit stultitiam.

3. In omni loco oculi Domini contemplantur bonos & malos.

4. Lingua placabilis, lignum vitae: quae autem immoderata est, conteret spiritum.

5. Stul-

5. Stultus iridet disciplinam patris sui: qui autem custodit increpationes, astutior fiet.

In abundantia iustitia virtus maxima est: cogitationes autem impiorum eradicabuntur.

6. Domus iusti plurima fortitudo: & in fructibus impij conturbatio.

7. Labia sapientium disseminabunt scientiam: cor stultorum dissimile erit.

* Infr. 21. 8. * Victimae impiorum abominabiles Domino: vota iustorum placabilia.

9. Abominatio est Domino via impij: qui sequitur iustitiam, diligitur ab eo.

10. Doctrina mala deserenti viam vitae: qui increpationes odit, morietur.

11. Infernus, & perditio coram Domino: quanto magis corda filiorum hominum?

12. Non amat pestilens eum, qui se corripit: nec ad sapientes graditur.

13. * Cor gaudens exhilarat faciem: in meroere animi dejicitur spiritus.

14. Cor sapientis querit doctrinam: & os stultorum pascitur imperitia.

15. Omnes dies pauperis, mali: securamens quae iuge convivium.

16. Melius est parum cum timore Domini, quam thesauri magni & insatiabiles.

17. Melius est vocari ad olera cum charitate: quam ad vitulum saginatum cum odio.

18. Vir iracundus provocat iras: qui patiens est, mitigat suscitatas.

19. Iter pigrorum quasi sepes spinarum: via iustorum absque offenculo.

20. Filius sapiens letificat patrem: & stultus homo despicit matrem suam.

21. Stultitia gaudium stulto: & vir prudens dirigit gressus suos.

22. Dissipantur cogitationes ubi non est consilium: ubi vero sunt plures consilij, confirmantur.

23. Letatur homo in sententia oris sui: & sermo opportunus est optimus.

24. Semita vitae super eruditum, ut declinet de inferno novissimo.

25. Domum superbiorum demolietur Dominus: & firmos faciet terminos viduae.

26. Abominatio Domini cogitationes male: & purus sermo pulcherrimus firmabitur ab eo.

27. Conturbat domum suam qui sectatur avaritiam: qui autem odit munera, vivet.

* Infr. 16. 6. * Per misericordiam & fidem purgantur peccata: per timorem autem Domini declinat omnis a malo.

28. Mens iusti meditatatur obedientiam:

os impiorum redundat malis.

29. Longe est Dominus ab impiis: & orationes iustorum exaudiet.

30. Lux oculorum letificat animam: fama bona impingunt ossa.

31. Auris, quae audit increpationes vitae, in medio sapientium commorabitur.

32. Qui abijcit disciplinam, despiciet animam suam: qui autem acquiescit increpationibus, possessor est cordis.

33. Timor Domini, disciplina sapientiae: & gloriam praecedit humilitas.

CAPUT XVI.

Homo animam preparat, Deus spirituum ponderator, linguam viisque hominum dirigit, omnia propter seipsum operans: cui abominatio est omnis arrogans: misericordia redimuntur peccata: pondus & statera Dei iudicia: indignatio & clementia regis: laus sapientiae, prudentiae, eruditi ac dulcis in verbo, & patientiae: & vituperatur insipientis & perversus: sortes a Domino temperantur.

1. * Hominis est animam preparare: & Domini gubernare linguam.

2. * Omnes viae hominis patent oculis eius: spirituum ponderator est Dominus.

3. Revela Domino opera tua, & dirigentur cogitationes tuae.

4. Universa propter semetipsum operatus est Dominus: impium quoque ad diem malum.

5. Abominatio Domini est omnis arrogans: etiamsi manus ad manum fuerit, non est innocens.

Initium viae bonae, facere iustitiam: accepta est autem apud Deum magis, quam immolare hostias.

6. * Misericordia & veritate redimuntur iniquitates: & in timore Domini declinat a malo.

7. Cum placuerint Domino viae hominis, inimicos quoque eius convertet ad pacem.

8. Melius est parum cum iustitia, quam multi fructus cum iniquitate.

9. * Cor hominis disponit viam suam: sed Domini est dirigere gressus eius.

10. Divinatio in labijs regis, in iudicio non errabit os eius.

11. Pondus & statera iudicia Domini sunt: & opera eius omnes lapides sacculi.

12. Abominabiles regi qui agunt impie: quoniam iustitia firmatur solium.

13. Voluntas regum labia iusta: qui recta loquitur, diligitur.

14. In-

- 14. Indignatio regis; nunciij mortis: & vir sapiens placabit eam.
- 15. In hilaritate vultus regis; vita: & clementia eius quasi imber serotinus.
- 16. Posside sapientiam; quia auro melior est: & acquire prudentiam; quia pretiosior est argento.
- 17. Semita iustorum declinat mala: custos animae suae servat viam suam.
- 18. Contritionem praecedit superbia: & ante ruinam exaltatur spiritus.
- 19. Mellius est humiliari cum mitibus; quam dividere spolia cum superbis.
- 20. Eruditus in verbo reperiet bona: & qui sperat in Domino; beatus est.
- 21. Qui sapiens est corde; appellabitur prudens: & qui dulcis eloquio; maiora percipiet.
- 22. Fons vitae eruditio possidentis: doctrina stultorum; fatuitas.
- 23. Cor sapientis erudiet os eius: & labilis eius addet gratiam.
- 24. * Favus mellis; composita verba: dulcedo animae; sanitas ossium.
- 25. Est via quae videtur homini recta: & novissima eius ducunt ad mortem.
- 26. Anima laborantis laborat sibi; quia compulso eum os suum.
- 27. Vir impius fodit malum; & in labiis eius ignis ardescit.
- 28. Homo perversus suscitatur lites: & verbosus separat principes.
- 29. Vir iniquus lactat amicum suum: & ducit eum per viam non bonam.
- 30. Qui attonitis oculis cogitat prava; mordens labia sua perficit malum.
- 31. Corona dignitatis senectus; quae in viis iustitiae reperietur.
- 32. Melior est patiens viro forti: & qui dominatur animo suo; expugnatore urbium.
- 33. Sortes mittuntur in sinum; sed a Domino temperantur.

CAPUT XVII.

Buccella sicca cum gaudio: servus sapiens: Dominus corda probat: despiciens pauperem: gaudens de alterius ruina: corona senum: celans delictum: fatuus in stultitia confidens: stulto inutiles divitiae: altam faciens domum suam: omni tempore diligit amicus: animus gaudens; & spiritus tristis: stultus tacens.

1. Melior est buccella sicca cum gaudio; quam domus plena victimis cum iurgio.

- 2. * Servus sapiens dominabitur filiis stultis; & inter fratres hereditatem dividet.
- 3. Sicut igne probatur argentum; & auro camino: ita corda probat Dominus.
- 4. Malus obedit linguae iniquae: & fallax obtemperat labiis mendacibus.
- 5. * Qui despicit pauperem; exprobrat factori eius: & qui ruina letatur alterius; non erit impunitus.
- 6. Corona senum filij filiorum: & gloria filiorum patres eorum.
- 7. Non decent stultum verba composita: nec principem labium mentiens.
- 8. Gemma gratissima; expectatio praestolantis: quocumque se vertit; prudenter intelligit.
- 9. Qui celat delictum; quaerit amicitias: qui altero sermone repetit; separat federatos.
- 10. Plus proficit correptio apud prudentem; quam centum plagae apud stultum.
- 11. Semper iurgia quaerit malus: angelus autem crudelis mittitur contra eum.
- 12. Expedit magis ursae occurrere raptis foetibus; quam fatuo confidenti in stultitia sua.
- 13. * Qui reddit mala pro bonis; non recedet malum de domo eius.
- 14. Qui dimittit aquam; caput est iurgiorum: & antequam patiatur contumeliam; iudicium deserit.
- 15. * Qui iustificat impium; & qui condemnat iustum; abominabilis est uterque apud Deum.
- 16. Quid prodest stulto habere divitias; cum sapientiam emere non possit? Qui altam facit domum suam; quaerit ruinam: & qui evitat discere; incidit in mala.
- 17. Omni tempore diligit qui amicus est: & frater in angustiis combatitur.
- 18. Stultus homo plaudent manibus cum sponderit pro amico suo.
- 19. Qui meditatur discordias; diligit rixas: & qui exultat ostium; quaerit ruinam.
- 20. Qui perversi cordis est; non inveniet bonum: & qui vertit linguam; incidet in malum.
- 21. Natus est stultus in ignominiam suam: sed nec pater in fatuo letabitur.
- 22. * Animus gaudens aetatem floridam facit: spiritus tristis exsiccat ossa.
- 23. Munera de sinu impius accipit; ut pervertat semitas iudicij.
- 24. * In facie prudentis lucet sapientia: oculi stultorum in finibus terra.

25. Ira

* Supr. 16. 13. Inf. 17. 22.

* Rom. 12. 17. 1. Thess. 5. 15. 1. Pet. 3. 9.

* Rom. 12. 17. 1. Thess. 5. 15. 1. Pet. 3. 9.

* Isaia 5. 23.

* Iacob 1. 19.

* Infr. 20. 5.

- 25. Ira patris; filius stultus; & dolor matris quae genuit eum.
- 26. Non est bonum; damnum inferre iusto: nec percutere principem; qui recta iudicat.
- 27. * Qui moderatur sermones suos; doctus & prudens est: & pretiosi spiritus vir eruditus.
- 28. Stultus quoque si tacuerit; sapiens reputabitur: & si compresserit labia sua; intelligens.

CAPUT XVIII.

De recessu ab amico: de incorrigibili: non deviandum a veritate: os stulti: iustus se accusans: frater iuvans fratrem: frater eius oris; mulier bona & mala: locutio divitis & pauperis: vir amicitabilis.

- 1. **O**ccasionem quaerit qui vult recedere ab amico: omni tempore erit exprobrabilis.
- 2. Non recipit stultus verba prudentiae: nisi ea dixerit quae versantur in corde eius.
- 3. Impius; cum in profundum venerit peccatorum; contemnit: sed sequitur eum ignominia & opprobrium.
- 4. * Aqua profunda verba ex ore viri: & torrens redundans fons sapientiae.
- 5. Accipere personam impij non est bonum; ut declines a veritate iudicij.
- 6. Labia stulti miscent se rixis: & os eius iurgia provocat.
- 7. Os stulti contritio eius: & labia ipsius; ruina animae eius.
- 8. Verba bilinguis; quasi simplicia: & ipsa perveniunt usque ad interiora ventris.

- Pigrum dejicit timor: anima autem effeminatumur esurient.
- 9. Qui mollis & dissolutus est in opere suo; frater est sua opera dissipantis.
- 10. Turris fortissima; nomen Domini: ad ipsum currit iustus; & exaltabitur.
- 11. Substantia divitis urbs roboris eius; & quasi murus validus circumdans eum.
- 12. * Antequam conteratur; exaltatur cor hominis: & antequam glorificetur; humiliatur.
- 13. * Qui prius respondet quam audiat; stultum se esse demonstrat; & confusione dignum.
- 14. Spiritus viri sustentat imbecillitatem suam: spiritum vero ad irascendum facilem quis poterit sustinere?

* Supr. 11. 2. Eccli. 10. 15. * Eccli. 11. 8.

- 15. Cor prudens possidebit scientiam: & auris sapientium quaerit doctrinam.
- 16. Donum hominis dilatat viam eius; & ante principes spatium ei facit.
- 17. Iustus; prior est accusator sui: venit amicus eius; & investigabit eum.
- 18. Contradictiones comprimunt sors; & inter potentes quocumque dijudicat.
- 19. Frater; qui adiuvatur a fratre; quasi civitas firma: & iudicia quasi vectes urbium.
- 20. De fructu oris viri replebitur venter eius: & gemina labiorum ipsius saturabunt eum.
- 21. Mors; & vita in manu linguae: qui diligunt eam; comedent fructus eius.
- 22. Qui invenit mulierem bonam; invenit bonum: & hauriet iucunditatem a Domino.
- Qui expellit mulierem bonam; expellit bonum: qui autem tenet adulteram; stultus est & impius.

- 23. Cum obscrationibus loquetur pauper; & dives effabitur rigidus.
- 24. Vir amabilis ad societatem; magis amicus erit quam frater.

CAPUT XIX.

Pauper ambulans in simplicitate: divitiis addunt amicos: verba sectans: falsus testis: non decent stultum delicias: doctrina per patientium probatur: ira & hilaritas regis: mulier litigiosa: uxor prudentis datur a Deo: pigritia: praecipit custodia: misericordia in pauperem: eruditio filij: acceptio consilij: vir menlax: timor Domini: pigritia pestilens: inobediens parentibus: testis iniquus: derisores.

- 1. **M**elior est pauper; qui ambulat in simplicitate sua: quam dives torquens labia sua; & insipientis.
- 2. * Ubi non est scientia animae; non est bonum: & qui festinus est pedibus; offendet.
- 3. Stultitia hominis supplantat gressus eius: & contra Deum fervet animo suo.
- 4. Divitiis addunt amicos plurimos: a paupere autem & hi; quos habuit; separantur.
- 5. * Testis falsus non erit impunitus: & qui mendacia loquitur; non effugiet.
- 6. Multi colunt personam potentis; & amici sunt dona tribuentis.
- 7. Fratres hominis pauperis oderunt eum: insuper & amici procul recesserunt ab eo.

* Infr. 11. 16.

* Dan. 13. 61.

Qui

CAPUT XX.

Qui tantum verba sectatur, nihil habebit.
 8. qui autem possessor est mentis, diligit animam suam, & custos prudentia inveniet bona.
 9. Falsus testis non erit impunitus: & qui loquitur mendacia, peribit.
 10. Non decent stultum delicia: nec servum dominari principibus.
 11. Doctrina viri per patientiam nascitur: & gloria eius est iniqua praetergredi.
 12. Sicut fremitus leonis, ita & regis ira: & sicut ros super herbam, ita & hilaritas eius.
 13. Dolor patris, filius stultus: & testis fugiter persillantia, litigiosa mulier.
 14. Domus, & divitiarum dantur a parentibus: a Domino autem proprie uxor prudens.
 15. Pigredo immittit soporem, & anima dissoluta esuriet.
 16. Qui custodit mandatum, custodit animam suam: qui autem negligit viam suam, mortificabitur.
 17. Feneratur Domino qui misereatur pauperis: & vicissitudinem suam reddet ei.
 18. Erudi filium tuum, ne desperes: ad interfectionem autem eius ne ponas animam tuam.
 19. Qui impatiens est, sustinebit damnum: & cum rapuerit, aliud apponet.
 20. Audi consilium, & suscipe disciplinam, ut sis sapiens in novissimis tuis.
 21. Multae cogitationes in corde viri: voluntas autem Domini permanebit.
 22. Homo indigens misericors est: & melior est pauper quam vir mendax.
 23. Timor Domini ad vitam: & in plenitudine commorabitur, absque visitatione pessima.
 24. Abscondit piger manum suam sub ascella, nec ad os suum applicat eam.
 25. Pestilente flagellato stultus sapientior erit: si autem corripueris sapientem, intelliget disciplinam.
 26. Qui affligit patrem, & fugat matrem, ignominiosus est & infelix.
 27. Non cesses filii audire doctrinam, nec ignores sermones scientiae.
 28. Testis iniquus deridet iudicium: & os impiorum devorat iniquitatem.
 29. Parata sunt derisoribus iudicia: & mallei percipientes stultorum corporibus.

* Infr. 26.
 15.
 * Infr. 21.

Luxuriosa res vinum: de peccante in regem, & relinquentis contentionibus: piger propter frigus non laborans: rex in solio nemo potest dicere mandatum se habere cor.
 pondus & pondus: somnus non diligendus: Malum est, dicit emptor: panis mendacij: revelans mysteria: reddendam malum pro malo: devorare sanctos: festinata hereditas: misericordia, veritas & clementia roborant thronum regis.
 1. Luxuriosa res, vinum, & tumultuosa ebrietas: quicumque his delectatur, non erit sapiens.
 2. Sicut rugitus leonis, ita & terror regis: qui provocat eum, peccat in animam suam.
 3. Honor est homini, qui separat se a contemptu: omnes autem stulti miscentur contumeliis.
 4. Propter frigus piger arare noluit: mendicabit ergo aestate, & non dabitur illi.
 5. Sicut aqua profunda, sic consilium in corde viri: sed homo sapiens exhauriet illud.
 6. Multi homines misericordes vocantur: virum autem fidelem quis inveniet?
 7. Iustus, qui ambulat in simplicitate sua, beatos post se filios derelinquet.
 8. Rex, qui sedet in solio iudicij, dissipat omne malum intuitu suo.
 9. Quis potest dicere: Mundum est cor meum, purus sum a peccato?
 10. Pondus & pondus, mensura & mensura: utrumque abominabile est apud Deum.
 11. Ex studiis suis intelligitur puer, si munda & recta sint opera eius.
 12. Aurem audientem, & oculum videntem, Dominus fecit utrumque.
 13. Noli diligere somnum, ne te egestas opprimat: aperi oculos tuos, & saturare panibus.
 14. Malum est, malum est, dicit glomnis emptor: & cum recesserit, tunc gloriabitur.
 15. Est aurum, & multitudo gemmarum: & vas pretiosum labia scientiae.
 16. Tolle vestimentum eius, qui fidelissor extitit alieni, & pro extraneis aufer pignus ab eo.
 17. Suavis est homini panis mendacij: & postea implebitur os eius calculo.
 18. Cogitationes consilii roborantur: & gubernaculis tractanda sunt bella.
 19. Ei,

* Sup. 18.
 4.
 * Reg. 8.
 46.
 2. Par. 6.
 36.
 Eccle. 7.
 21.
 1. Ioann. 1.
 8.
 * Supr. 11.
 1.
 Infr. 23.
 13.

19. Ei, qui revelat mysteria, & ambulat fraudulentem, & dilatat labia sua, ne commiscearis.
 20. * Qui maledicit patri suo, & matri, extinguetur lucerna eius in mediastenebris.
 21. Hereditas, ad quam festinatur in principio, in novissimo benedictione carebit.
 22. * Ne dicas: Reddam malum: expecta Dominum, & liberabit te.
 23. * Abominatio est apud Dominum pondus & pondus: statera dolosa non est bona.
 24. * A Domino diriguntur gressus viri: quis autem hominum intelligere potest viam suam?
 25. Ruina est homini devorare sanctos, & post vota retractare.
 26. Dissipat impios rex sapiens, & incurvat super eos fornicem.
 27. Lucerna Domini spiraculum hominis, quae investigat omnia secreta ventris.
 28. Misericordia, & veritas custodiunt regem, & roboratur clementia thronus eius.
 29. Exultat iuvenum, fortitudo eorum: & dignitas senum canities.
 30. Livor vulneris absterget mala: & plaga in secretioribus ventris.
 31. Sicut divisio aquarum, ita cor regis in manu Domini: quocumque voluerit, inclinabit illud.
 32. * Omnis via viri recta sibi videtur: appendit autem corda Dominum.
 33. Facere misericordiam & iudicium, magis placet Domino, quam victimae.
 34. Exaltatio oculorum est dilatatio cordis: lucerna impiorum peccatum.
 35. Cogitationes robusti semper in abundantia: omnis autem piger semper in egestate.
 36. Qui congregat thesauros lingua mendacij, vanus & excors est, & impingetur ad laqueos mortis.
 37. * Hostiae impiorum abominabiles, quia offeruntur ex scelere.
 38. Testis mendax peribit: vir obediens loquetur victoriam.
 39. Vir impius proaciter obfirmat vulnum suum: qui autem rectus est, corriget viam suam.
 40. Non est sapientia, non est prudentia, non est consilium contra Dominum.
 41. Equus

* Exod. 21.
 17.
 Lev. 20. 9.
 Matth. 15.
 4.
 * Rom. 12.
 17.
 1. Thess. 5.
 16.
 1. Pet. 3. 9.
 * Supr. v.
 10.
 * Supr. 16.
 9.

CAPUT XXI.

Cor regis in manu Domini, cui misericordia & iudicium magis placent quam victimae: inique thesaurizans: melius est sedere in angulo domatris quam, &c. obturans aurem pauperi, &c. diligens epulas: pro iusto dabitur impius: qui custodit os suum: desideria occidunt pigrum: non est sapientia contra Dominum: equus paratur ad bellum, &c.

* Supr. 16.
 2.
 20.
 24.

7. Rapinae impiorum detrahent eos, quia noluerunt facere iudicium.
 8. Perversa via viri, aliena est: qui autem mundus est, rectum opus eius.
 9. * Melius est sedere in angulo domatris, quam cum muliere litigiosa, & in domo communi.
 10. Anima impij desiderat malum, non miserebitur proximo suo.
 11. * Multato pestilente sapientior erit parvulus: & si segetur sapientem, sumet scientiam.
 12. Excogitat iustus de domo impij, ut detrahat impios a malo.
 13. Qui obturat aurem suam ad clamorem pauperis, & ipse clamabit, & non exaudietur.
 14. Munus absconditum extinguit iras: & donum in sinu indignationem maximam.
 15. Gaudium iusto est facere iudicium: & pavor operantibus iniquitatem.
 16. Vir, qui erraverit a via doctrinae, in coetu gigantum commorabitur.
 17. Qui diligit epulas, in egestate erit: qui amat vinum, & pingula, non dabitur.
 18. Pro iusto datur impius: & pro rectis iniquus.
 19. * Melius est habitare in terra deserta, quam cum muliere rixosa & iracunda.
 20. Thesaurus desiderabilis, & oleum in habitaculo iusti: & imprudens homo dissipabit illud.
 21. Qui sequitur iustitiam & misericordiam, inveniet vitam, iustitiam, & gloriam.
 22. Civitatem fortium ascendit sapiens, & destruit robur fiduciae eius.
 23. Qui custodit os suum, & linguam suam, custodit ab angustiis animam suam.
 24. Superbus & arrogans vocatur indoctus, qui in ira operatur superbia.
 25. Desideria occidunt pigrum: noluerunt enim quidquam manus eius operari.
 26. tota die concupiscit & desiderat: qui autem iustus est, tribuet ei, & non cessabit.
 27. * Hostiae impiorum abominabiles, quia offeruntur ex scelere.
 28. Testis mendax peribit: vir obediens loquetur victoriam.
 29. Vir impius proaciter obfirmat vulnum suum: qui autem rectus est, corriget viam suam.
 30. Non est sapientia, non est prudentia, non est consilium contra Dominum.
 31. Equus

* Supr. v.
 9.
 Eccli. 25.
 23.

* Supr. 15.
 8.
 Eccli. 34.
 21.

31. Equus paratur ad diem belli: Dominus autem salutem tribuit.

CAPUT XXII.

Laus boni nominis: callidus videns malum adolescens iuxta viam suam: seminans iniquitatem: derisorem ejice: diligens cordis munditiam: dicit piger, Leo, & c. os aliena: stultitia in corde pueri: calumnians pauperem: audienda est sapientia: vitandi sponsores: termini antiqui: servandi: velox in opere suo, &c.

Eccle. 7. 2. Melius est nomen bonum, quam divitiæ multæ: super argentum & aurum, gratia bona.

2. Dives, & pauper obviaverunt sibi: utriusque operator est Dominus.

3. Callidus vidit malum, & abscondit se: innocens pertransiit, & afflictus est damno.

4. Finis modestiæ timor Domini, divitiæ & gloria & vita.

5. Arma & gladius in via perversi: custos autem animæ suæ longè recedit ab eis.

6. Proverbum est: Adolescens iuxta viam suam: etiam cum senuerit, non recedit ab ea.

7. Dives pauperibus imperat: & qui accipit mutuum, servus est feneratoris.

8. Qui seminat iniquitatem, metet mala, & virgâ iræ suæ consummabitur.

9. * Qui pronus est ad misericordiam, benedicetur: de panibus enim suis dedit pauperi.

* Eccle. 31. 28.

10. Victoriam & honorem acquirit qui dat munera: animam autem aufert accipientium.

11. Ejice derisorem, & exibat cum eo iurgium, cessabuntque causæ & contumeliæ.

12. Qui diligit cordis munditiam, propter gratiam laborum suorum habebit amicam regem.

13. Oculi Domini custodiunt scientiam: & supplantantur verba iniqui.

14. Dicit piger: Leo est foris, in medio platearum occidendus sum.

15. Fovea profunda aliena: cup iratus est Dominus, incidet in eam.

16. Stultitia colligata est in corde pueri, & virgâ disciplinæ fugabit eam.

17. Qui calumniatur pauperem, ut auget divitias suas, dabit ipse ditiori, & egebiturque non.

18. Inclina aurem tuam, & audi verba

sapientium: appone autem cor ad doctrinam meam.

18. quæ pulchra erit tibi, cum servaveris eam in ventre tuo, & redundabit in labiis tuis:

19. Ut sit in Domino fiducia tua, unde ostendi eam tibi hodie.

20. Ecce descripsi eam tibi tripliciter, in cogitationibus & scientia:

21. ut ostenderem tibi firmitatem, & eloquia veritatis, respondere ex his illis, qui miserunt te.

22. Non facias violentiam pauperi, quia pauper est: neque conteras egenum in porta:

23. quia iudicabit Dominus causam eius, & configet eos, qui confixerunt animam eius.

24. Noli esse amicus homini iracundo, neque ambules cum viro furioso:

25. ne forte discas furiosus eius, & sumas scandalum animæ tuæ.

26. Noli esse cum his, qui defigunt manus suas, & qui vades se offerunt pro debitis:

27. si enim non habes unde restituas, quid causæ est ut tollat operimentum det cubili tuo?

28. Ne transgrediaris terminos antiquos, quos posuerunt patres tui.

29. Vidisti virum velocem in sermone suo? coram regibus stabit, nec erit ante ignobiles.

28. Ne transgrediaris terminos antiquos, quos posuerunt patres tui.

29. Vidisti virum velocem in sermone suo? coram regibus stabit, nec erit ante ignobiles.

30. Ne transgrediaris terminos antiquos, quos posuerunt patres tui.

31. Vidisti virum velocem in sermone suo? coram regibus stabit, nec erit ante ignobiles.

32. Ne transgrediaris terminos antiquos, quos posuerunt patres tui.

33. Vidisti virum velocem in sermone suo? coram regibus stabit, nec erit ante ignobiles.

34. Ne transgrediaris terminos antiquos, quos posuerunt patres tui.

35. Vidisti virum velocem in sermone suo? coram regibus stabit, nec erit ante ignobiles.

36. Ne transgrediaris terminos antiquos, quos posuerunt patres tui.

37. Vidisti virum velocem in sermone suo? coram regibus stabit, nec erit ante ignobiles.

38. Ne transgrediaris terminos antiquos, quos posuerunt patres tui.

39. Vidisti virum velocem in sermone suo? coram regibus stabit, nec erit ante ignobiles.

40. Ne transgrediaris terminos antiquos, quos posuerunt patres tui.

41. Vidisti virum velocem in sermone suo? coram regibus stabit, nec erit ante ignobiles.

42. Ne transgrediaris terminos antiquos, quos posuerunt patres tui.

43. Vidisti virum velocem in sermone suo? coram regibus stabit, nec erit ante ignobiles.

44. Ne transgrediaris terminos antiquos, quos posuerunt patres tui.

7. quoniam in similitudinem arioli, & coniectoris, æstimat quod ignorat.

8. Comede, & bibe, dicer tibi: & mens eius non est tecum.

9. In auribus insipientium ne loquaris: quia despiciet doctrinam eloquij tui.

10. Ne attingas parvulorum terminos: & agrum pupillorum ne introeas:

11. Propinquas enim illorum fortis est: & ipse iudicabit contra te causam illorum.

12. Ingrediatu ad doctrinam cor tuum: & aures tuæ ad verba scientiæ.

13. * Noli subtrahere a puero disciplinam: si enim percusseris eum virgâ, non morietur.

* Supr. 13. 24. Eccle. 30. 1. Supr. 29. 15.

14. Tu virgâ percutes eum: & animam eius de inferno liberabis.

15. Fili mi, si sapiens fuerit animus tuus, gaudebit tecum cor meum:

16. & exultabunt renes mei, cum locuta fuerint rectum labia tua.

17. * Non æmuletur cor tuum peccatores: sed in timore Domini esto tota die:

18. quia habebis spem in novissimo, & præstolatio tua non auferetur.

19. Audi fili mi, & esto sapiens: & dirige in via animum tuum.

20. Noli esse in convivii potatorum, nec in comessationibus eorum, qui carnes ad vescendum conferunt:

21. quia vacantes potibus, & dantes symbola consumentur, & vestietur pannis dormitatio.

22. Audi patrem tuum, qui genuit te: & ne contemas cum senuerit mater tua.

23. Veritate eme, & noli vendere sapientiam, & doctrinam, & intelligentiam.

24. Exultat gaudio pater iusti: qui sapientem genuit, lætabitur in eo.

25. Gaudeat pater tuus, & mater tua, & exultet quæ genuit te.

26. Præbe fili mi cor tuum mihi: & oculi tui vias meas custodiant.

27. Fovea enim profunda est meretrix: & puteus angustus, aliena.

28. Insidiatur in via quasi latro, & quos incautos viderit, interficiet.

29. Cui vix? cuius patri vix? cui rixæ? cui foveæ? cui sinè causa vulnera? cui suffusio oculorum?

30. Nonne his, qui commorantur in vino, & student calicibus epotandis?

31. Ne intuearis vinum quando flavescit, cum splenduerit in vitro color eius: ingreditur blandè,

32. sed in novissimo mordebit ut coluber, & sicut regulus venena diffundet.

33. Oculi tui videbunt extraneas, & cor tuum loquetur perversa.

34. Et eris sicut dormiens in medio mari, & quasi opocit gubernator, amisso clavo:

35. & dices: Verberaverunt me, sed non dolui: traxerunt me, & ego non sensi: quando evigilabo, & rursus vina reperiam?

36. Nonne dicitur: Quis dormit in medio mari, & quasi opocit gubernator, amisso clavo?

37. Nonne dicitur: Quis dormit in medio mari, & quasi opocit gubernator, amisso clavo?

38. Nonne dicitur: Quis dormit in medio mari, & quasi opocit gubernator, amisso clavo?

39. Nonne dicitur: Quis dormit in medio mari, & quasi opocit gubernator, amisso clavo?

40. Nonne dicitur: Quis dormit in medio mari, & quasi opocit gubernator, amisso clavo?

41. Nonne dicitur: Quis dormit in medio mari, & quasi opocit gubernator, amisso clavo?

42. Nonne dicitur: Quis dormit in medio mari, & quasi opocit gubernator, amisso clavo?

43. Nonne dicitur: Quis dormit in medio mari, & quasi opocit gubernator, amisso clavo?

44. Nonne dicitur: Quis dormit in medio mari, & quasi opocit gubernator, amisso clavo?

45. Nonne dicitur: Quis dormit in medio mari, & quasi opocit gubernator, amisso clavo?

46. Nonne dicitur: Quis dormit in medio mari, & quasi opocit gubernator, amisso clavo?

47. Nonne dicitur: Quis dormit in medio mari, & quasi opocit gubernator, amisso clavo?

48. Nonne dicitur: Quis dormit in medio mari, & quasi opocit gubernator, amisso clavo?

49. Nonne dicitur: Quis dormit in medio mari, & quasi opocit gubernator, amisso clavo?

50. Nonne dicitur: Quis dormit in medio mari, & quasi opocit gubernator, amisso clavo?

51. Nonne dicitur: Quis dormit in medio mari, & quasi opocit gubernator, amisso clavo?

52. Nonne dicitur: Quis dormit in medio mari, & quasi opocit gubernator, amisso clavo?

53. Nonne dicitur: Quis dormit in medio mari, & quasi opocit gubernator, amisso clavo?

54. Nonne dicitur: Quis dormit in medio mari, & quasi opocit gubernator, amisso clavo?

55. Nonne dicitur: Quis dormit in medio mari, & quasi opocit gubernator, amisso clavo?

56. Nonne dicitur: Quis dormit in medio mari, & quasi opocit gubernator, amisso clavo?

57. Nonne dicitur: Quis dormit in medio mari, & quasi opocit gubernator, amisso clavo?

58. Nonne dicitur: Quis dormit in medio mari, & quasi opocit gubernator, amisso clavo?

59. Nonne dicitur: Quis dormit in medio mari, & quasi opocit gubernator, amisso clavo?

60. Nonne dicitur: Quis dormit in medio mari, & quasi opocit gubernator, amisso clavo?

61. Nonne dicitur: Quis dormit in medio mari, & quasi opocit gubernator, amisso clavo?

Supr. 23. 17.

* Psal. 81. 4.

* Infr. 25. 16. & 27.

Eccle 17. Cum